Participatievisie

Onderwerp	Input	Terugkoppeling verwerking opmerking
Omgevingsvergunning	Nadenken over de regierol van de gemeente. Concreter beschrijven hoe de gemeente regie pakt als het niet goed gaat.	Deze suggestie is opgenomen in de participatievisie in hoofdstuk 7 ‘Omgevingswet en participatie’.
Kinderraad/Jongerenraad	Waar is de kinderraad en óók een jongerenraad/platform?	Deze suggestie is opgenomen in de participatievisie in hoofdstuk 4 ‘Aan de slag met participatie’.
De ‘stille’ meerderheid	Hoe om te gaan met de stille meerderheid? / Hoe gaan we missende groepen structureel betrekken en uitnodigen?	We hebben dit opgenomen in H2 ‘De Culemborgse visie op participatie’. En hoe we er concreet mee aan de slag willen staat verder uitgewerkt in hoofdstuk 4 ‘Aan de slag met participatie’.
Dieren en kinderen	Vergeet de dieren en kinderen niet mee te nemen in de visie	De rol van kinderen hebben we opgenomen in de participatievisie in hoofdstuk 4 ‘Aan de slag met participatie’. Onder het kopje ‘kinder- en jongerenparticipatie’. De rol van dieren is wat lastiger om mee te nemen in de visie, zij kunnen niet op dezelfde manier als inwoners meepraten of meedoen. Wel beschrijven we in de visie dat de gemeente altijd de verantwoordelijkheid heeft om een afweging te maken in het algemeen belang, daarin wordt de positie van dieren ook meegewogen.
‘Cultuur’/beleefdheid	Hoe verhouden wij ons als gemeente richting inwoners? Hoe komen wij over?	‘Cultuur’ is lastig te vangen in woorden. We hebben in hoofdstuk 2 de visie en hoofdstuk 3 de principes opgenomen dat we luisteren naar inwoners, openstaan voor hun inbreng, respect hebben over en weer. We denken dat we daarmee voldoende aanknopingspunten hebben om mee aan de slag te gaan. We moeten nu vooral met de participatievisie gaan werken in de praktijk, en leren en evalueren hoe dat gaat.
Representativiteit	Hoe representatief is de uitkomst? Hoe gaan we gewicht geven aan een stem? Voorbeeld: verhouding inwoners buitengebied versus stad	Dit is een lastige opmerking om te verwerken. Het is afhankelijk per participatietraject hoeveel mensen er meedoen en dus hoe representatief de uitkomst is. We moeten daar als gemeente per situatie een afweging in maken. Wij nemen de uitkomsten van participatie mee in de algemene belangenafweging, dus dan is het belangrijk om met dit punt ook rekening te houden.

Participatie-instrumenten	Hoe kunnen we de instrumenten hier meer piekte geven? Bijvoorbeeld kinderraad, burgerberaad en burgerbegroting. In samenhang met concrete voorbeelden. / Het samenspel tussen initiatievenloket, buurtpanels, Platform Culemborg en de communicatie naar buiten aansluiten.	In hoofdstuk 4 hebben we bij het beschrijven van de concrete acties en activiteiten meer piekte gegeven aan deze participatie-instrumenten. Daarbij zijn we ook ingegaan op hoe we deze instrumenten naar buiten toe beter willen gaan communiceren. De suggestie die plenair nog kwam om een gereedschapskist met instrumenten te maken, vinden we een hele goede. We hebben het opgenomen in H4 als actie voor verdere uitwerking.
Leren van participatie	Waar en hoe 'leren' we, ook van andere gemeenten?	We hebben de suggestie verwerkt in hoofdstuk 6 'Leren door te doen'. Onder het kopje overkoepelende participatie.
Participatie bij raadsvoorstellen	Wie checkt de participatieparagraaf (integraal) bij alle raadsvoorstellen en startnotities?	In het desbetreffende raadsvoorstel wordt aan de raad en/of het college uitgelegd wat er aan participatie gedaan is. Daar mag de raad en/of het college vervolgens iets van vinden.
Koppeling met ander beleid	De koppeling naar andere "plekken" waar participatieregels in naar voren komen: hoe houden we overzicht en duidelijke relatie tot elkaar?	In de participatievisie beschrijven we hoe we participatie in Culemborg organiseren en vanuit welke principes we werken. Het kan zo zijn dat in ander beleid uiteen wordt gezet welke acties zij gaan uitvoeren (en of daar participatie bij nodig is). In dat geval volgen medewerkers de Werkwijzer participatie om een participatietraject op te starten bij hun beleid of project. Op die manier houden we de koppeling tussen de participatievisie en ander beleid. Dit is verder niet verwerkt in de visie.
Uitdaagrecht besluitvorming	De besluitvorming over het uitdaagrecht concretiseren	Deze suggestie hoort meer bij de participatieverordening. We hebben dit dus niet in de visie verwerkt. In hoofdstuk 4 artikel 10 van de participatieverordening staat beschreven hoe besluitvorming over het uitdaagrecht plaatsvindt.
Uitdaagrecht stimuleren	Hoe stimuleer je het uitdaagrecht?	Het stimuleren van het uitdaagrecht hebben we opgenomen in hoofdstuk 4 'Aan de slag met participatie'.
Terugkoppeling	Sneller en duidelijker terugkoppeling naar de inwoners	In hoofdstuk 3 'Acht principes voor participatie' staat in principe 7 dat we altijd een terugkoppeling geven. Daarnaast is het ook een belangrijk onderdeel in de interne Werkwijzer participatie voor medewerkers van de gemeente. We hebben de opmerking daarom niet verder verwerkt.

Verwachtingen managen	Verwachtingsmanagement aan de voor- en achterkant van participatie om teleurstelling te voorkomen.	In hoofdstuk 3 ‘Acht principes voor participatie’ staat in principe 2 dat we vanaf het begin duidelijk zijn over de participatieruimte die er is. Daarnaast is het ook een belangrijk onderdeel van de interne Werkwijzer participatie voor medewerkers. We hebben de opmerking daarom niet verder verwerkt.
Verantwoording naar de stad	Een jaarlijkse verantwoordingsdag o.i.d. om collectief te vieren en ervaren met inwoners. Laten zien dat we inwoners serieus nemen.	Onze ervaring leert dat inwoners vooral geïnteresseerd zijn in een terugkoppeling op onderwerpen die hen aangaan en waar ze bijvoorbeeld zelf aan de participatie hebben deelgenomen. Een algemene jaarlijkse verantwoordingsdag lijkt daar minder geschikt voor. We vinden het belangrijk om nu vooral aan de slag te gaan met een goede terugkoppeling en verantwoording per participatietraject. Zodat deelnemers weten wat er met hun input is gebeurd en hoe de gemeente verder gaat met het onderwerp.
Participatieraad	Een Culemborgse participatieraad van inwoners voor meer betrokkenheid en feedback. Soort klankbordgroep die meedenkt.	Onze ervaring is dat ieder participatietraject anders is en de betrokkenheid komt juist als inwoners zich verbonden voelen met een bepaald onderwerp. Zij willen meedenken met de onderwerpen die hen aangaan of interesseren. Het is de vraag of een algemene participatieraad daarbij aansluit. We gaan bij de uitvoering van de visie wel kijken of er goede voorbeelden in andere gemeenten zijn waar inwoners zo’n klankbordrol vervullen en wat wij daarvan kunnen leren.

Participatieverordening

Onderwerp	Input	Terugkoppeling verwerking opmerking
Beslisbevoegdheid wel/niet participeren	Aandachtspunt beslisbevoegdheid bestuur over wel/niet participeren daarvoor missen criteria	In artikel 3 lid 1 staat beschreven wanneer participatie in beginsel wordt toegepast. En in lid 2 staat vervolgens omschreven wanneer participatie niet wordt toegepast. Dit is de basis voor de afweging wel of geen participatie. Uiteindelijk besluit elk bestuursorgaan ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of participatie wordt verleend bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid. Ook hebben we de Werkwijzer participatie opgesteld voor medewerkers van de gemeente om hen op weg te helpen in de afwegingen voor participatie en het bepalen van de participatie-aanpak.
Doelgroep	Voor wie is de regeling geschreven? Bestuursorgaan en/of burgers?	De participatieverordening is zowel voor de bestuursorganen van de gemeente als voor de burgers geschreven. De bestuursorganen leggen zichzelf een aantal regels/verplichtingen op. En burgers krijgen met de verordening bepaalde rechten.
Duidelijkheid participatie mogelijkheden	Is het duidelijk genoeg wanneer/op welke momenten er kan worden geparticipeerd?	Dat is echt afhankelijk van de participatie-opgave. De participatieverordening omschrijft in algemene zin wanneer participatie en/of inspraak mogelijk is. Per participatietraject wordt bepaald hoe de participatie eruit komt te zien. Soms is het voldoende om één keer te participeren, bij andere opgaven wordt er in meerdere fasen op of meerdere momenten na elkaar geparticipeerd. We moeten daarom per participatietraject duidelijk communiceren wanneer en op welke momenten er geparticipeerd wordt.
Art. 2. Lid 2.	Deze verordening geldt niet als participatie elders geregeld is: - Is hier een overzicht van? - Hoe houden we dit helder voor inwoners?	Daar is geen overzicht van. Het belangrijkste is dat we aan het begin van ieder participatietraject aan inwoners duidelijk maken hoe we de inwoners betrekken bij het traject en welke inspraakmogelijkheden er zijn. Dat kan voor iedere opgave anders zijn.
Art 3. Lid 3.	Wat wordt er bedoeld met speerpunten van participatieparagraaf?	Met speerpunten in een participatieparagraaf wordt bedoeld dat we uiteenzetten wat onze belangrijkste prioriteiten zijn voor participatie in het komende jaar. In 2023 gaan we vooral aan de slag met de uitvoering van de nieuwe participatievisie en -verordening. Zo onderzoeken we de mogelijkheden om jongeren meer te betrekken en onderzoeken we de

	Wat houden die speerpunten concreet in de tijd in qua projecten, waar gaat participatie plaatsvinden?	mogelijkheden voor nieuwe vormen van lokale democratie, zoals een burgerberaad of burgerbegroting. Ook zetten we verder in op het gebruik van het digitale Platform Culemborg. Hoe die speerpunten verder concreet in de tijd worden ingevuld qua projecten dat is nu nog niet te voorzien. De uitvoering is ook afhankelijk van de uitkomsten van de mogelijkheden die we onderzoeken. We houden de raad daarvan actief op de hoogte.
Art 5.	Artikel 5 is te leidend/beperkt, gaat om juiste verwachtingen en communicatie op juiste moment	In artikel 5 lid 1 staat beschreven op welke wijze de gemeente de uitkomsten kan meewegen in besluitvorming. Daarbij worden drie opties genoemd waaruit het bestuursorgaan kan kiezen. Dit dwingt de gemeente om aan de voorkant goed na te denken over het doel van de participatie en de wijze waarop de participatie wordt meegenomen. In lid 2 staat beschreven dat de gemeente in uitzonderlijke gevallen ook van deze keuze kan afwijken. Zodat er ook ruimte is om na afloop van het proces toch anders te beslissen, maar alleen als daar een noodzaak voor is. Goede, tijdige communicatie naar de deelnemers is daarbij een vereiste.
Art 10. Uitdaagrecht	Uitleggen waarom of hoe de indiener dat beter en goedkoper kan. Bij uitdaagrecht staat beter én goedkoper. Moet dat altijd? Nee, ‘even duur’ of ‘even goed’ kan ook. Of meer maatschappelijk effect.	De uitleg waarom of hoe de indiener een taak beter en goedkoper kan, is lastig te verwoorden in een verordening. Het kan per taak anders zijn wat er met ‘beter’ of ‘goedkoper’ wordt bedoeld. Dat is ook afhankelijk van het onderwerp en de context. Bovendien willen we ook aan inwoners zelf de ruimte laten om invulling te geven aan dat beter of goedkoper. Tegelijkertijd zijn we er ook om inwoners op weg te helpen als zij hier niet goed uitkomen. Daarom gaan we bij een mogelijke uitdaging graag zo vroeg mogelijk met de indiener(s) in gesprek om mee te denken hoe zij het beter en goedkoper zouden kunnen. We hebben deze suggestie opgenomen in artikel 1 bij de definitie van het uitdaagrecht. En ook in hoofdstuk voor over toepassing van het uitdaagrecht. De definitie van het uitdaagrecht is zo aangepast dat het niet altijd beter en goedkoper moet. Het kan ook beter voor hetzelfde budget of goedkoper voor dezelfde kwaliteit. We hebben maatschappelijk effect niet als criterium opgenomen omdat dat ook een vorm van ‘beter’ kan zijn.
Art 10. Uitdaagrecht	Uitdaagrecht moet, indien voldaan aan kaders, altijd in behandeling worden genomen. (nu beslist bestuurder altijd)	In artikel 9 lid 2 staat omschreven wanneer overname van de uitvoering van een gemeentelijke taak niet mogelijk is. Dit hebben we toegevoegd naar aanleiding van de beeldvormende bijeenkomst en het advies van de Raad van state zoals omschreven in het raadsvoorstel. Als dit niet aan de orde is, dus het voldoet aan de kaders, dan komt een taak in principe in aanmerking om uit te dagen. In artikel 10 lid 1 staat uit welke onderdelen een aanvraag met betrekking tot het uitdaagrecht bestaat. Het college van B&W toetst een binnengekomen aanvraag aan deze onderdelen.

	Hoe zit het met besluitvorming uitdaagrecht door het college?	In artikel 10 lid 5 staat omschreven dat het bestuursorgaan, in dit geval het college, binnen acht weken beslist op een aanvraag. Zij kan deze termijn met nog eens acht weken verlengen.
Art 11. Omgevingswet	Omgevingswet nog niet van kracht, dus ook dit artikel niet. Zodra we verordening aannemen, vervalt eerdere regeling. Ontstaat er dan geen gat in regelgeving? Hoe borgen we participatie in de tussentijd? De andere zaken gaan wel conform proces omgevingswet (intaketafel etc.)	We werken al deels conform de Omgevingswet en dat blijven we ook doen. Wat maakt dat we in huidige processen ook het participatietraject met initiatiefnemers bespreken en het belang ervan duidelijk maken. De participatiegids en andere hulpmiddelen hebben we nog niet beschikbaar gesteld omdat deze nog in ontwikkeling zijn.
Art 11. Omgevingswet	Geen inspraakverordening meer. Hoe zijn inspraak mogelijkheden bij omgevingsplan gewaarborgd?	Inspraak is nog steeds onderdeel van de participatieverordening. De regels voor inspraak zijn beschreven in hoofdstuk 3, artikel 7 en 8 van de verordening. Bij het omgevingsplan is inspraak in het gehele proces geborgd. Met het participatieproces door de initiatiefnemer onder begeleiding van een casemanager of projectleider. Daarnaast betreft een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een collegebesluit. Daar staat een bezwaar mogelijkheid tegenover. Ook maakt het verslag van de gevoerde participatie en de uitkomsten hiervan onderdeel; uit van de aanvraag en wordt dat dus meegenomen in de beoordeling.
Art 11.	Wat te doen bij conflicten tussen bijvoorbeeld buren? Hoe zorg je dan voor goede participatie?	Deze zorg is terecht en het is ook iets wat aandacht behoeft. De verordening is echter niet de plek om dit vast te leggen en op te lossen. Casemanagers/projectleiders zullen dit zo goed mogelijk begeleiden per participatietraject, daarbij is maatwerk nodig. Dergelijke situaties zijn altijd ingewikkeld. Vooraf dient een initiatiefnemer een participatieplan in bij de casemanager/projectleider bij de gemeente. Op basis hiervan kan ook feedback gegeven worden. Vanuit de gemeente kan geadviseerd worden in het geval dat de gemeente signaleert dat participatie niet goed gaat. Soms is dat het advies om buurtbemiddeling in te zetten. Tot slot kan de gemeente achteraf het participatietraject beoordelen en eventueel de vergunning afwijzen als participatie niet goed doorlopen is.
Art 11. Omgevingsvergunning	Bestuursorgaan is leidend.	Het college neemt de gevoerde participatie, in de vorm van het participatieverslag, mee in de besluitvorming. Er is met het voeren van een omgevingsdialoog (participatie) geen garantie te

	⇨ Meer garantie burgers = motie gelijk speelveld ⇨ Regierol gemeente	bieden. Het college blijft bevoegd gezag in de beoordeling van een omgevingsvergunning. Burgers en betrokken partijen kunnen input leveren die de initiatiefnemer meeneemt in het verdere proces. Uiteindelijke oordeel blijft bij het college.
Art. 11. Lid 3.	Moet de gemeenteraad de leidraad vaststellen? En zijn er ook andere mogelijkheden?	Met de leidraad wordt de participatiegids voor initiatiefnemers bedoeld. Dat is misschien wat onduidelijk omschreven. We hebben 'leidraad' daarom aangepast in 'participatiegids' in artikel 8 lid 3 van de verordening. Het college van B&W stelt de participatiegids vast omdat het een hulpmiddel is voor de uitvoering van participatie.
Art 12. Evaluatie	Evaluatie processen ook naar de stad? Voorstellen aanpassen verordening ook mogelijk?	In artikel 6 lid 2 (participatie) en artikel 8 lid 5 (inspraak) staat beschreven dat het bestuursorgaan het eindverslag openbaar maakt. Daarmee krijgt de stad inzicht in de uitkomsten en wat daarmee is gebeurd. Specifiek over evaluatie staat in artikel 6 lid 1 over participatie beschreven dat het eindverslag ook een beknopte evaluatie bevat. Het aanpassen van de verordening is altijd mogelijk. We evalueren de verordening eenmaal per raadsperiode, wat een goede gelegenheid is om eventuele aanpassingen door te voeren. Maar als eerder al blijkt dat er aanpassingen nodig zijn, dan kunnen we de verordening ook tussentijds aanpassen.

Participatiegids voor initiatiefnemers

Onderwerp	Input	Terugkoppeling verwerking opmerking
'Veel' participatie	Niet alleen veel participatie bij grote projecten. Is ook een pragmatische afweging bij kleine projecten.	In de inleiding van de participatiegids is aangegeven dat impact bepalend is voor het participatie-niveau en dat een klein plan alsnog aan meer participatie kan moeten doen. Intaketafel bepaalt niveau.
Onderscheid fysiek/sociale projecten	Deze gids is alleen voor fysiek. Ook een gids voor sociale initiatieven?	Een goede suggestie waar we mee aan de slag gaan. We hebben in hoofdstuk 4 van de participatievisie als actie voor verdere uitwerking een participatiegids voor maatschappelijke initiatieven opgenomen. Waarin we inzichtelijk maken welke ondersteuning inwoners van de gemeente kunnen krijgen, bijvoorbeeld vanuit het Initiatievenloket en het Buurtpanel, en waar ze terecht kunnen met vragen.
Speciale doelgroepen	Hoe helpen we initiatiefnemers die participatie complex vinden? Bijvoorbeeld laaggeletterden Niet iedereen is even handelingsbekwaam, hoe helpen we deze mensen?	Deze suggestie is overgenomen. Voor extra hulp bij het invullen van het intakeformulier verwijzen we ook naar ElkWelzijn.
Betrokkenheid inwoners	Hoe weten inwoners dat ze in een participatietraject betrokken kunnen worden?	Via communicatie op o.a. de gemeentelijke website.
Voorbeelden	Beeldende voorbeeldjes opnemen	Bij hoofdstuk 2 niveaus van participatie staan verschillende voorbeelden in de tekst.
Verspreiding gids	Verspreid gids breed in de samenleving. Gebruik meerdere kanalen.	De participatiegids is een onderdeel in het gehele proces dat initiatiefnemer doorloopt. Wordt binnen dat proces aangeboden. Daarnaast worden er informatieavonden georganiseerd voor grote ontwikkelaars en maatschappelijke partijen die hier vaak mee te maken krijgen.
Gids voor inwoners die willen participeren	Focus nu op initiatiefnemer voor opzetten traject. Ook een gids voor inwoners die willen/gaan participeren in	Als deze vraag gaat om hoe we aan inwoners duidelijk maken hoe en wanneer zij kunnen participeren, dan het volgende antwoord. Ieder participatietraject is anders en daardoor is het lastig om in algemene zin te beschrijven hoe mensen kunnen participeren. We gaan wel kijken of we de gids voor maatschappelijke initiatieven kunnen combineren met

	algemene zin? Bruikbaar voor particuliere initiatiefnemer en gemeente.	algemene informatie voor inwoners die willen deelnemen aan een participatietraject van de gemeente/particuliere initiatiefnemer. Misschien zijn er elders al goede voorbeelden waar dit wordt ingezet.
Integraliteit	Geef aan waar inwoners met hun andere ideeën terecht kunnen. ⇨ Integraal werken!	Dit stuk staat duidelijk in het proces van ruimtelijke initiatieven. We overwegen gezamenlijke toegang voor alle initiatieven waarbij dat onderscheid duidelijk wordt gemaakt. Maar dit is nu nog niet aan de orde.
Kinderen en jongeren	Party-cipatiegids voor kinderen en jongeren	Als we het hebben over een gids met informatie voor inwoners die willen/gaan participeren kunnen we daarin de mogelijkheden voor kinderen en jongeren ook meenemen. Tegelijkertijd is het de vraag of een gids het meest geschikte middel is om kinderen en jongeren te informeren over de mogelijkheden om te participeren. De ervaring leert dat zij houden van korte teksten en snelle acties bijvoorbeeld via sociale media. Zoals we ook in hoofdstuk 4 van de participatievisie hebben beschreven, willen we vooral ook van hen zelf horen hoe zij graag betrokken worden. We gaan onderzoeken hoe we jongeren meer kunnen betrekken.
Contactgegevens	Als mensen vragen hebben, waar kunnen ze terecht? Contactgegevens toevoegen	We hebben deze suggestie overgenomen in de participatiegids.
Overig	Houd participatie piraten op afstand	Als het gaat om de zorg dat mensen misbruik gaan maken van de omgevingsdialoog om zich overal tegen te verzetten, dan het volgende antwoord. Op passende manier moeten belanghebbenden benaderd worden. Input wordt door de initiatiefnemer verwerkt. Die kan er ook (onderbouwd) voor kiezen om niet alle reacties te verwerken. Uiteindelijke beoordeling van de participatie volgt bij het bevoegd gezag bij de vergunningaanvraag. Mogelijkheid tot bezwaar indienen blijft bestaan.